

Bánki Donát

Közlekedésgépzési Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

OM 203031

Levelezési cím: 1138 Budapest, Váci út 179-183.

Telefon: +36 1 329-8410, +36 1 329-8418, +36 1 329-8419 **Fax:** +36 1 270-4377

e-mail: bankid@bankidonat.net

3.11 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

3.11.1. Az ellenőrzés

Az ellenőrzésnek a tanuló személyiségére, egyéni képességeinek kibontakoztatására kell irányulnia. A követelmények pontos megfogalmazása, az ellenőrzés módszereinek tudatos tervezése során egyszerre figyelünk az ismeretekre és a készségekre. Az ellenőrzés a tanuló haladását önmagához és a csoport egészéhez, valamint a megfogalmazott követelményekhez viszonyítja.

3.11.2. Az értékelés

A tanulók értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe. Az értékelés végigkíséri a nevelési folyamatot a felvételi beszélgetéstől az érettségi-, illetve szakmai vizsgáig. Az értékelésben a pedagógiai folyamatról, a tanuló személyiségének és ismeretszintjének fejlődéséről adunk és várunk visszajelzést annak érdekében, hogy szükség szerint korrekciót hajtsunk végre.

Az értékelés típusai:

- az ismeretek és képességek felmérése: általános eszköztudást (amit már tudnia kell!), általános képességeket és tantárgyi képességeket mér szóban vagy írásban tematikus-témazáró feladatsorok alapján. Szerepe nem az osztályozás; feltáró, döntés-előkészítő jellegű;
- segítő-formáló: egyéni szint; folyamatos számonkérés témánként tervezve a tanítási órákon szóban, írásban, különböző feladattípusok alapján. Az eredmények megbeszélése, az értékelés a tanuló és a tanár tájékoztatására szolgál a tantárgyi tudásról, a fejlesztés további irányairól;
- záró: valamely tantárgyi szakasz lezárása - elsősorban iskolai standard alapján - témazáró dolgozatok, feleletek formájában.

A tanulók értékelésével, minősítésével kapcsolatos elvárásaink:

- egységes értékelési rendszer kialakítása és következetes alkalmazása,
- az értékelés rendszerességének és folyamatosságának megvalósítása,
- személyre szabott, ösztönöző értékelés alkalmazása,
- a szóbeli és írásbeli számonkérés helyes arányainak kialakítása,
- a követelményrendszer ismertetése a tanulókkal a tanév kezdetén.

A félévi, év végi osztályzatok megállapítása során az évközi érdemjegyek súlya eltérő lehet,

ha a pedagógus erre korábban felhívta a figyelmet.

Teljes tanítási órát igénylő nagydolgozat, témazáró dolgozat időpontját legalább egy héttel korábban közölni kell; ezekből egy tanítási napon a tanuló legfeljebb kettő megírására kötelezhető.

A megnyugtató alaposságú minősítés feltétele az elegendő számú érdemjegy. Az érdemjegyek száma félévenként legalább három, a heti 3, vagy annál nagyobb óraszámú tantárgyaknál minimum havonta egy. Ennél kevesebb érdemjegyre osztályzat nem adható. A hiányzó érdemjegyeket beszámoltatás vagy osztályozó vizsga útján kell pótolni.

Az érdemjegy a tudás mércéje! Nem lehet a fegyelmezés eszköze, vagy a szimpátia fokmérője, benne nem értékelhető a tanuló szorgalma, a felszerelés hiánya, stb. Az egyén sajátos körülményeit nem az osztályozásban, hanem a tanulásban nyújtott segítséggel kell figyelembe venni.

Az érdemjegyeket legkésőbb a megszerzésüket követő héten be kell jegyezni az naplóba és az ellenőrző könyvbe, amit az osztályfőnök havonta ellenőriz.

A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái

Nevelőtestületünk döntése értelmében a magatartást és szorgalmat nem értékeljük és nem minősítjük sem osztályzattal, sem szöveges formában. Szóbeli tájékoztatást adunk a szülővel való rendszeres és alkalmi találkozásokon, szükség szerinti esetmegbeszéléseken, ha fel kell tárni a tanuló beilleszkedését, fejlődését, haladását akadályozó tényezőket. Írásban az ellenőrző könyvön keresztül informáljuk a szülőt, ha gyermekének magatartásával, szorgalmával kapcsolatban ez indokolt, és szükségesnek ítéljük a szülői beavatkozást, segítséget.

3.11.3. Osztályozás (Nkt.54. §; 20/2012. EMMI-rendelet 64. §)

Az osztályzatok kialakításának elvei

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb.

Valamennyi tantárgyból osztályozás van, kivételt képez a Művészetek megnevezésű tantárgy, ahol az osztályozás négyfokozatú, szöveges minősítéssel történik.

Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belül egységesen értékelik a tanulókat. Irányadó a középszintű érettségi százalékos elosztása. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

1.1.1. A beszámoltatás formái, a tanórán kívüli felkészülés

elvei Az ismeretek számonkérésének formája

- írásbeli,
- szóbeli,
- gyakorlati tevékenység lehet.

Az írásbeli beszámoltatás formái

- a) témazáró dolgozat (*háromszoros súlyozás*) jellemzője:

- témája, időpontja a tanmenetben rögzített,
- nagyobb, tematikus anyagrészek lezárásaként kerül megíratásra,
- általában ismétlő, rendszerező óra után kerül rá sor,
- elkészítése minimum 45 percet vesz igénybe,

b) kisdolgozat (kétszeres súlyozás) jellemzője:

- teljes értékű „felelet”, alkalomszerűen kerül rá sor, ha a tanárnak visszajelzésre van szüksége a tananyag elsajátításának mértékéről a továbbhaladás érdekében,
- általában az utolsó egy-két hét tananyagából kerül megíratásra,
- elkészítése kb. 15-25 percet vesz igénybe.

c) röpdolgozat (egyszeres súlyozás) jellemzője:

- az óra elején 5-10 perces számonkérési lehetőség,
- lehet az egész osztályt, vagy csak néhány tanulót érintő,

d) felmérés, beszámoló (egyszeres súlyozás) jellemzője:

- állapotjelző: valaminek a kezdetén (pl. 9. év elején, tanév elején, tanár-változáskor stb.) íratjuk,
- nem biztos, hogy a tanulón múlik a teljesítés szintje,
- nem adunk rá érdemjegyet, esetleg megajánlunk egy reális jegyet, de ha a tanuló kéri, nem írjuk be.

e) házi dolgozat, projektmunka, gyűjtőmunka, pályázat (egyszeres súlyozás)

jellemzője:

- önkéntes vállalás eredménye,
- nagyobb lélegzetű, hosszú ideig készülő értékes alkotás, amit jó érdemjeggyel, ha ez nem lehetséges, akkor csak szóban értékelünk.

f) minimumteszt, kísérettségi (kétszeres súlyozás)

jellemzője:

- párhuzamos osztályokban tanító szaktanárok egységes kérdésekkel, egy időben íratják, közösen kidolgozott pontrendszerrel javítják,
- komoly szervezőmunkát igényel,
- az egységes követelményrendszer kialakításának fontos eszköze.

A szóbeli beszámoltatás formái (egyszeres súlyozás)

A szóbeli számonkérés célja a kifejezőkészség fejlesztése, a logikus gondolkodás fejlesztése, az ok-okozati összefüggések feltárása.

Több fajtáját alkalmazzuk:

- összefüggő egyéni felelet,
- példamegoldás,
- kérdés-felelet,
- fordítás,
- párbeszéd,
- frontális osztálymunkában való részvétel,
- csoportmunkában való szereplés,
- kiselőadás, beszámoló tartása, stb.

Az összefüggő szóbeli felelet értékelése:

- 5 (jeles): kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul megadott válaszok,
- 4 (jó): összefüggően, jól felépített ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékszik,
- 3 (közepes): akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri a tanuló,
- 2 (elégséges): nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló,
- 1 (elégtelen): elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 50 %-át sem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

Ha a tanulók minden feleletét szóban értékeljük, az érdemjegyet indokoljuk, rövid idő múltán a tanulók is képesek lesznek a reális értékelésre.

A gyakorlati tevékenység értékelése *(egyszeres súlyozás)*

Itt elsősorban a szakmai gyakorlat során elsajátított ismeretek speciális értékelését értjük, de más tárgyak esetében is alkalmazzuk:

- rajzkészítés,
- gyűjtőmunka,
- írásvetítőre, videóra, számítógépre szánt anyag készítése,
- makett-készítés,
- testnevelés stb.

Értékelés: a tantervi követelmények teljesítése ötfokú skálán, szóban vagy írásban, megmagyarázva a hiányosságokat. A tanulmányi eredmények értékelése, az osztályozási szintek tartalma:

- 5 (jeles): Tanulmányaiban kiemelkedő teljesítményt nyújt, aktív, az ismereteket alkotó módon,

szabatosan, áttekinthető formában képes kifejezni, érdeklődése önálló ismeretszerzésben is megnyilvánul.

4 (jó): A törzsanyagot elsajátítja és megfelelő szinten alkalmazni is tudja. Gondolatait szóban és írásban áttekinthető formában képes kifejezni. Az órákra rendszeresen készül.

3 (közepes): Kisebb hiányosságai vannak, de törekszik ismereteinek önálló kifejezésére. Órákra való készülése nem elég egyenletes. Ismereteit kisebb tanári segítséggel képes csak alkalmazni.

2 (elégséges): A tantervi minimumot teljesíti. Ismereteit csak rendszeres tanári segítséggel tudja alkalmazni. Szóbeli és írásbeli kifejezőképessége gyenge, nehézkes.

1 (elégtelen): Nem tesz eleget a minimális tantárgyi követelményeknek sem.

3.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az írásbeli és szóbeli házi feladat szerves része az oktatás folyamatának, az órai anyagrészek gyakorlására, elmélyítésére, hiányosságok pótlására, mintafeladatokként dolgozatok előtti felkészülésre szolgál. Fontos szerepe van a problémamegoldó készség fejlesztésében, az önellenőrzés, a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérésében, az önálló ismeretszerzés és alkalmazás elsajátításában, a következő tananyagegység vagy tanóra előkészítésében.

Az otthoni feladat mind írásban, mind szóban legyen rendszeres és sokoldalú. Formái:

- elméleti anyag megtanulása a tanári irányítással készült órai vázlat, az órán elvégzett feladatok, a tankönyv segítségével,
- a szaktanár által megszabott kötelező gyakorló feladatok írásbeli megoldása,
- házi dolgozat, amely hosszabb felkészülést, pontos tanári útmutatást igényel,
- a szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok,
- kiselőadások, önálló gyűjtőmunka,
- átfogó, komplex ismétlés.

Nevelőtestületünk állásfoglalása alapján a házi feladatokat a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve kell meghatározni.

Egy-egy tantárgyból úgy kell kijelölni az írásbeli és szóbeli feladatok mennyiségét, hogy annak elvégzéséhez egy átlagos felkészültségű és képességű tanulónak általában 20-25 perc elegendő legyen.

Hétvégére és a tanítási szünetekre sem lehet több házi feladatot adni, mint általában az egyik órától a másikra.

A kötelező házi feladatok ellenőrzése osztályszinten, a tanórán történik. Funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése.

A házi feladatok el nem készítésének következményeit, értékelését az egyes munka-

közösségek önállóan határozzák meg, amiről a tanulókat az év első tanóráján tájékoztatják. Az el nem végzett házi feladat pótlását a szaktanár által megadott határidőre teljesíteni kell.

A tanulók heti átlagos otthoni tanulmányi munkája nem haladja meg a tantárgy heti óraszámának felét.

3.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Iskolánkban a tanulók magatartását és a szorgalmát nem osztályozzuk.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka,
- sportteljesítmények,
- közösségi munka,
- kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- szakoktatói,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi dicséretét - amennyiben a nevelőtestület megszavazza - a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök, a munkaközösségek, a gyakorlati képzőhelyek javaslatára a legkiemelkedőbb tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, szakmai és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.